

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ และสายใยรักแห่งครอบครัว

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิต ภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตร ที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการ และทันต่อเหตุการณ์ การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้ จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาต และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ และหน่วยงานเครือข่าย ได้เข้าไปร่วมดำเนินการในกิจกรรมของคลินิกพืช ซึ่งมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาด้านการผลิตพืชของเกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๑) เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์
- ๒) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาพื้นที่ฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ๑) เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์
- ๒) เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๔. เป้าหมาย

พื้นที่ ๗ จังหวัด ภาคใต้ตอนล่าง (จังหวัดสงขลา ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ๑) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา
- ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา
- ๓) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง
- ๔) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง
- ๕) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี
- ๖) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา
- ๗) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี) -

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ๑) การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์
จัดทำโปสเตอร์ชนิดเคลื่อนที่ได้ (Roll up) ดังนี้
 - โรคคองกอก และการป้องกันกำจัด
 - แมลงศัตรูคองกอก และการป้องกันกำจัด
 - โรคผัก และการป้องกันกำจัด
 - ศัตรูพริก และการป้องกันกำจัด
 - ศัตรูยางพารา และการป้องกันกำจัด
 - โรค แมลง ไร และสัตว์ศัตรูเห็ดจัดทำแผ่นพับ จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้
 - โรคผัก และการป้องกันกำจัด
 - ศัตรูพริก และการป้องกันกำจัด

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑) เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงและพัฒนา อาชีพของตนเองให้ดีขึ้น

๒) เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชอื่นๆ ที่มีศักยภาพในพื้นที่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ๑) ขาดแคลนงบประมาณในการออกพื้นที่เพื่อให้บริการวิชาการแบบต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)

- ๒) ขาดแคลนงบประมาณในการจัดทำสื่อเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
- ๓) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- ๔) ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา
- ๕) ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์เบื้องต้น ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- ๖) แผนที่ตั้งคลินิกเกษตรในแต่ละครั้ง ไม่ชัดเจน
- ๗) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย

ภาพ / กิจกรรม

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ และสายใยรักแห่งครอบครัว

การออกหน่วยคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ

การผลิตสื่อให้ความรู้

การให้บริการวิชาการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)